

CUMHURİYET
BAŞSAVCILIĞI KANUNU
TASLAK

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Kapsam

MADDE 1 - (1) Cumhuriyet Başsavcısı ve vekili olarak atanabileceklerin nitelikleri, görevleri, görev süreleri ve atanmaları bu kanun hükümlerine tabidir.

(2) Cumhuriyet Başsavcısı veya vekili olmak için aday adayı olunması, adaylık şartlarını taşıyanların belirlenmesi, aday adaylarının ilan edilmesi, özlük ve sair kişisel bilgilerinin kamuoyuna açıklanması, kamuoyunda tartışılması hususları da bu kanun hükümlerine tabidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Cumhuriyet Başsavcısı ve Başsavcıvekili Seçilme Yeterliliği ve Atanması

Cumhuriyet Başsavcısı ve Başsavcıvekili Seçilme Yeterliliği

MADDE 2 - (1) Cumhuriyet Başsavcısı ve Başsavcıvekili olarak seçilebilmek için aşağıdaki bentlerde sayılan niteliklere sahip olmak gerekir:

- a) Elli beş yaşını doldurmuş olmak,
- b) Hukuk lisans eğitimini tamamlamış olmak,
- c) Savcılık mesleğinde en az yirmi yıllık tecrübeye sahip olmak,
- ç) Görevi yapmasına engel olan zihni veya bedensel sağlık sorunu olmamak,
- d) Görevin gerektirdiği yüksek seviyede ahlak ve seciyeye sahip olmak,
- e) Belirli bir siyasi görüşe bağımlı olmamak, daha önce hiçbir siyasi partiye üye olmamış veya bir siyasi partide veya harekette görev yapmamış olmak,
- f) Affedilmiş veya sicilden silinmiş olsa bile mesleki hayatı boyunca hiçbir suçtan hüküm giymemiş, geçmişte gerçekleştirdiği bir eylem nedeniyle herhangi bir disiplin yaptırımına uğramamış olmak.

Aday Adaylarının Belirlenmesi Usulü

MADDE 3 - (1) Cumhuriyet Başsavcısı ve vekilinin seçilmesi gereken tarihten 3 ay öncesi itibarıyla öncesinde başsavcı ve vekili olmak için gerekli taşıyan herkes aday adayı olarak doğrudan Adalet Yüksek Kurumu'na veya aday göste-

recek olan yargısal meslek kuruluşlarına başvurabilir. Aday adayı olarak başvuran kişiler gizli sicilleri de dahil olmak üzere her türlü bilgilerinin kamuoyuna açıklanmasını kabul etmiş sayılır. Ayrıca sorulacak sorulara cevap vermek, cevap veremediklerinde makul açıklama getirmek zorundadırlar.

(2) Yargısal meslek kuruluşlarının birlik yönetim kurulları kendilerine başvuranlar arasından diledikleri sayıda aday adaylarını seçim tarihinden 3 ay öncesine kadar Adalet Yüksek Kurumu Özlük Kariyer Performans ve Teftiş Dairesi'ne bildirirler. Aksi takdirde aday adayı bildirmemiş sayılırlar.

(3) Adalet Yüksek Kurumu Özlük Kariyer Performans ve Teftiş Dairesi meslek kuruluşları tarafından bildirilen veya doğrudan başvuran aday adaylarını liyakatlerine göre derecelendirerek bir liste oluşturarak ilan eder, aday adaylarının özlük ve sair kişisel bilgilerini kamuoyuna açıklar.

(4) Aday adayları kamuoyunda serbestçe tartışılır. Kap sayıcı bir paydaş paneli huzurunda TRT'de röportaj yaparlar. Adaylar bütün sorulan sorulara cevap verir; bilgilerini kamuoyuna dürüstçe açıklarlar. Bu tartışmalar sırasında ortaya çıkan bilgiler de aday adaylarının dosyalarına eklenir.

Yargısal Meslek Kuruluşlarının Aday Önerme Usulü

MADDE 4 - (1) Kamuoyundaki tartışmaları takiben fakat seçim tarihinden en geç 45 gün öncesinde yargısal meslek kuruluşlarının merkezi birlik yönetim kurulları göstermek istedikleri adayları belirleyerek Adalet Yüksek Kurumu'na bildirir. Yargısal meslek kuruluşlarından Savcı Odaları Birliği en fazla 6 aday, Hakim Odaları Birliği en fazla 4 aday, Tür-

kiye Barolar Birliği en fazla 4 aday ve Türkiye Noterler Birliği en fazla 2 aday belirleyerek bildirir. Farklı meslek kuruluşları aynı kişileri aday olarak belirleyebilir.

(2) Yargısal meslek kuruluşlarının yönetim kurulları adayları açık ve gerekçeli oy esasıyla belirlenir. Herkes bir aday için oy kullanabilir. Oy pusulasında oy kullanan kişinin adı soyadı, lehine oy kullandığı adayın adı soyadı ve o kişi lehine oy kullanmasını haklı gösteren gerekçenin yazılması zorunludur. Bu şekilde en çok oy alma sırasına göre belirlenen adaylar kaç oy aldıkları ve lehine oy verenlerin gösterdiği gerekçelerle birlikte Adalet Yüksek Kurumu'na bildirilir.

(3) Yargısal meslek kuruluşlarında aday belirlemek için yapılan seçimler açık oy ve gerekçe gösterme şartına aykırılık nedeniyle şekil ve gösterilen gerekçelerin isabeti yönünden Adalet Yüksek Mahkemesi'nde dava ve iptal edilebilir. Adalet Yüksek Mahkemesi bu davayı acil iş olarak ve evrak üzerinden karara bağlar. Seçimin tamamını veya gösterilen adaylardan bir kısmı hakkında iptal kararı verebilir. Seçimi iptal edilen adaylar Adalet Yüksek Kurumu genel kurulunun yapacağı seçimlerde dikkate alınmaz.

Cumhuriyet Başsavcısı ve Başsavcivekilinin Seçim ve Atama Usulü

MADDE 5 - (1) Yargısal meslek kuruluşları tarafından gösterilen adaylar Adalet Yüksek Kurumu genel kurulu tarafından açık ve gerekçeli oy esasıyla seçilerek atanır. Herkes bir aday için oy kullanabilir. Oy pusulasında oy kullanan kişinin adı soyadı, lehine oy kullandığı adayın adı soyadı ve o kişi lehine oy kullanmasını haklı gösteren gerekçenin ya-

zılması zorunludur.

(2) Başsavcı ve başsavcı vekili seçimleri üç turludur.

(3) İlk turda adaylar arasında Adalet Yüksek Kurumu genel kurulunun toplam üye sayısının salt çoğunluğu sağlayan kişi Cumhuriyet Başsavcısı; arkasından gelen kişi Cumhuriyet başsavcivekili olarak seçilir.

(4) İlk turda başsavcı seçilmesine yeterli salt çoğunluğun sağlanamaması halinde, ilk turda en fazla oy alan dört aday arasında ikinci tur seçim yapılır. İkinci turda Adalet Yüksek Kurumu genel kurulunun toplam üye sayısının salt çoğunluğu sağlayan aday Cumhuriyet Başsavcısı, arkasından gelen kişi başsavcivekili olarak seçilir.

(5) İkinci turda oylamaya katılan dört aday arasından hiçbirinin salt çoğunluğu sağlayamaması halinde üçüncü bir oylama yapılır. Üçüncü tür oylama ikinci turda en çok oyu alan iki aday arasında yapılır. Üçüncü oylamada oylamaya katılan üyelerin en çoğunun oyunu alan aday Cumhuriyet Başsavcısı olarak seçilir. Diğer üye Cumhuriyet başsavcivekili olarak seçilmiş olur.

(6) Her tur arasında en fazla bir hafta ve en çok iki hafta süre olur.

(7) Cumhuriyet Başsavcısı ve başsavcivekilinin seçim ve atama sürecinde alınan her türlü karara karşı yargı denetimi açıktır. Yapılan seçimler açık oy ve gerekçe gösterme şartına aykırılık nedeniyle şekil ve gösterilen gerekçelerin isabeti yönünden Adalet Yüksek Mahkemesi'nde dava ve iptal edilebilir. Adalet Yüksek Mahkemesi bu davayı acil iş olarak ve

evrak üzerinden karara bağlar. Seçimin tamamını veya gösterilen adaylardan bir kısmı hakkında iptal kararı verebilir. Verilen iptal kararının etkilediği noktadan itibaren yeniden ve kesin bir seçim yapılınca kadar tekrar edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Cumhuriyet Başsavcısı ve Başsavcivekili Görev Süresi

Görev Süresi ve Sona Ermesi

MADDE 7- Cumhuriyet Başsavcısının ve başsavcivekilinin görev süresi toplamda beş yıldır. Tekrar aday gösterilmeleri ve seçilmeleri yasaktır.

Görevin Sona Ermesi

MADDE 8- (1) Cumhuriyet Başsavcısı ve başsavcivekili, aşağıdaki istisnai haller dışında, görevinden alınamaz ve süresi boyunca yerine yeni bir seçim yapılınca kadar görevine devam eder.

(2) Cumhuriyet Başsavcısı ve başsavcivekilinin görevi aşağıdaki hallerde normal süresinin bitiminden önce sona erer:

a) Sağlık nedenleri ile görevini yerine getiremeyecek hale gelmeleri; bu ihtimalde sağlık durumunun tam teşekküllü bir devlet hastanesinin sağlık kurulu raporuyla kesin olarak tespit edilmiş olması şarttır.

b) Yaş haddi nedeniyle zorunlu olarak emekli olmaları,

c) Göreve atanmalarına engel olacak herhangi bir suçtan

dolayı kesin olarak hüküm giymeleri veya herhangi bir disiplin cezasına kesin olarak çarptırılmaları.

(3) Cumhuriyet Başsavcısı ve başsavcivekilinin görevlerinin normal süresinden önce sona erecek olması durumunda yerlerine yeni seçim ve atama yapılması için olağan süreç başlatılır. Sağlık veya beklenmeyen sair bir sebeple ani boşalma olması hallerinde yeniden seçim süreci derhal başlatılır; yeni seçim ve atama yapılınca kadar başsavcı görevini vekili geçici olarak yerine getirir. Her iki görevde de beklenmeyen ani bir boşalma durumu olması durumunda yeniden seçim yapılınca kadar görevi Yargıtay başsavcısı veya onun da yokluğunda Yargıtay başsavcivekili geçici olarak üstlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Cumhuriyet Başsavcısı

Cumhuriyet Başsavcısının ve Vekilinin Görevleri

MADDE 9- (1) Cumhuriyet Başsavcısının görevleri aşağıdaki gibidir.

(a) Yargılaması Adalet Yüksek Mahkemesi'nde veya yüce divan sıfatıyla Anayasa Mahkemesi'nde yapılacak olan ve ayrıca cumhurbaşkanı, bakanlar veya milletvekilleri gibi dokunulmazlık sahibi kişilerin, Adalet Yüksek Kurumu üyeleri, hakimler ve savcılar ile üst düzey kamu görevlilerinin işlediği iddia edilen suçları soruşturmak ve kovuşturmada kamuyu temsil etmek,

(b) Anayasa Mahkemesi'nde ve mahkemenin Cumhuriyet Başsavcılığı görevini yapmak,

(c) Siyasi parti kapatılması hakkında dava açmak ve diğer kanunlarla verilen görevleri yerine getirmek

(ç) Bizzat veya Cumhuriyet Başsavcivekili marifetiyle siyasi partilerin tüzük ve programlarını ve kurucularının hukuki durumlarının anayasa ve kanun hükümlerine uygunluğunu, kuruluşlarını takiben ve öncelikle denetlemek, faaliyetlerini takip etmek, gerektiğinde siyasi parti, siyasi parti üyesi veya kuruluşu hakkında mahallinde denetleme, inceleme ve soruşturma yapmak, yaptırmak,

(d) Anayasanın korunması için Türk Ceza Kanunu'nun 5. bölümündeki anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçları soruşturmak ve kovuşturmak.

(2) Başsavcivekili, Cumhuriyet Başsavcısı'nın vereceği görevleri yerine getirir. Ayrıca Cumhuriyet Başsavcısı'nın kanuni bir sebeple görevine yapamaz hale gelmesi durumunda yerine yenisi seçilinceye kadar Cumhuriyet Başsavcısı'nın tüm görev ve sorumluluklarını üstlenir.